

Фоміних Карина Олександрівна

Київський національний університет технологій та дизайну (м. Київ)

Наукова керівниця – к. філол. н., доц. Гудкова Н. М.

АНТОНІМІЧНИЙ ПЕРЕКЛАД В ЕКОНОМІЧНОМУ ДИСКУРСІ ЯК ВИКЛИК АДЕКВАТНОСТІ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗМІСТУ

У сучасному світі зростає міжкультурна комунікація в економіці, політиці та бізнесі. Розвиток міжнародного бізнесу та розширення закордонних ринків збуту зумовлюють потребу в перекладі економічної інформації. Оскільки компанії ведуть постійну комунікацію та обмін звітністю на міжнародному рівні, переклад економічних текстів набув значної популярності й став одним із найбільш затребуваних видів перекладу. (Циганюк, 2021, 209). Від перекладача це вимагає точності та логічності перекладу, особливо в економічному дискурсі, де важливо передати зміст без спотворення структури та лінгвістичних особливостей. Саме тому використання антонімічного перекладу є актуальним, адже він може сприяти кращому відображенню змісту, якщо застосовується доречно. Антонімічний переклад нерідко буває якщо не єдиним, то найбільш зручним прийомом передачі смислового й стилістичного значення висловлення (Євтушенко, 2020, 45).

Антонімічний переклад – один із прийомів перекладу, який полягає в заміні поняття, вираженого мовою оригіналу, на протилежне мовою перекладу. Такий прийом може допомогти адаптувати текст до лінгвістичних особливостей мови перекладу. Дотепер відсутні повні систематизовані дослідження, що охоплюють антонімічний переклад у комплексному вигляді, зокрема його причини, типологію та ситуації, у яких його застосування є найбільш виправданим (Кириченко, Ступак, 2016, 36).

Антонімічний переклад як один із прийомів перекладацьких трансформацій пов'язаний з проблемою точності та адекватності перекладу, особливо в економічному дискурсі, оскільки економічні терміни рідко мають точні антоніми. Якщо застосувати антонімічний переклад, наприклад, до речення *Low-risk investments are preferable for investors*, замінивши *low-risk* на його антонім *high-risk*, отримаємо: *Інвестори надають перевагу інвестиціям з високим рівнем ризику*. Однак така пряма заміна є некоректною, оскільки вона кардинально спотворює зміст висловлювання. Отже, під час роботи з фінансово-економічними

документами важливо враховувати загальну структуру перекладної діяльності, рівні та підрівні, на яких здійснюється переклад (Циганюк, 2021, 209). Крім того, перекладач повинен «вміти правильно вибрати й використовувати перекладацькі прийоми, мати великі фонові знання у сфері діяльності, у якій функціонуватиме перекладений документ» (Гудкова, 2022, 77). Саме ці навички дозволяють уникнути неточностей і зберегти оригінальний зміст тексту.

Неправильне використання антонімічного перекладу може призвести до спотворення змісту. Наприклад, заміна економічного терміна або показника на його антонім може викривити інформацію, адже кожне поняття пов'язане з певними показниками. Саме тому в економічному дискурсі критично важлива точність. Переклад таких текстів потребує чіткості, що значно обмежує можливість використання цього прийому.

Розглянемо приклади, коли антонімічний переклад по-різному впливає на зміст. Фраза *The company's shares increased* → *Акції компанії зросли* не дорівнює *The company's shares decreased* → *Акції компанії знизилися*, оскільки невдале застосування цього прийому спотворює суть повідомлення. Водночас є випадки, коли така заміна працює на покращення тексту, наприклад: *The company is not unprofitable* → *Компанія є прибутковою*. У цьому випадку зміна лексичної одиниці сприяє кращій природності висловлення.

Отже, успішне застосування антонімічного перекладу в економічному дискурсі можливе лише за умови, що така заміна не спотворює зміст, а робить текст більш природним, усуваючи зайву негативність та зберігаючи термінологічну точність. Якщо враховувати контекст і лінгвістичні особливості, цей прийом може підвищити якість економічного перекладу, сприяючи розвитку сучасних перекладацьких технологій. Однак, слід пам'ятати, що антонімічний переклад не є універсальним методом і потребує глибокого аналізу кожного випадку окремо, щоб уникнути спотворення інформації. Подальші дослідження цього прийому допоможуть вдосконалити підходи до економічного перекладу та сприятимуть підвищенню його точності й ефективності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Гудкова, Н. М. (2022). Особливості перекладу договорів і контрактів: лексико-граматичний аспект. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*, 15(83), 74–78.

2. Євтушенко, Н. І. (2020). Застосування антонімічного перекладу як перекладацької трансформації у процесі відтворення англomовних текстів ЗМІ українською мовою. *Закарпатські філологічні студії*, 3(13), 44-48.
3. Кириченко, О. А., Ступак, В. Г. (2016). Антонімічний переклад як ефективний прийом контекстуального перекладу лексичних одиниць. *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Філологічні науки*, (2), 36-38.
4. Циганюк, В. М. (2021). Особливості перекладу англійських економічних текстів українською мовою. *Закарпатські філологічні студії*, (16), 208-213.

Харчук Вікторія Володимирівна

Київський національний університет технологій та дизайну (м. Київ)

Наукова керівниця – проф. Бойко Я.В.

СПЕЦИФІКА ТЕХНІЧНОГО ДИСКУРСУ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ПЕРЕКЛАД

Технічний дискурс має специфічні лінгвістичні та екстралінгвістичні особливості, що впливають на переклад. Мова технічних текстів, таких як інструкції та наукові публікації, вирізняється формальністю, точністю і логічністю, а також використанням спеціалізованої термінології. Ключовою рисою технічного дискурсу є його термінологічна насиченість, адже точний вибір термінів важливий для коректної передачі науково-технічної інформації. Невірний переклад термінів може призвести до значних помилок у розумінні технологічних процесів і принципів роботи обладнання (Денисюк, 2015, 64).

Синтаксис технічного дискурсу зазвичай включає складні речення, пасивні конструкції та герундіальні й дієприкметникові звороти. Перекладаючи, часто потрібно адаптувати синтаксис до норм української мови, зберігаючи логічні зв'язки між частинами. Технічні тексти англійською мають більш компактну структуру через специфіку граматики цієї мови. Стил ь технічних текстів нейтральний, без емоційних відтінків, метафор чи образів. При перекладі важливими є точність, ясність і лаконічність. Перекладач повинен зберігати єдність термінології та уникати синонімів, що можуть створити двозначність (Карамишева 2020, 30).

Когнітивний аспект технічного дискурсу вимагає глибокого розуміння